

Riigi Teataja

Nr. 71.

12. septembril 1930.

Nr. 71.

Art. 490. Täiendus määrusele maa-alade sulgemise kohta politsei valvealustele.

491. Määrus Perekonnaseisu seaduse põhjal Kohtu- ja siseministeeriumist väljaantavate dokumentide pealt võetava maksu kohta.

492. Ohvitseride ettevalmistamise seadus.

Vabariigi Valitsuse poolt 3. septembril 1930 vastu võetud

490. Täiendus määrusele maa-alade sulgemise kohta politsei valvealustele.

Vabariigi Valitsuse poolt 9. jaanuaril 1925 vastu võetud Määrus maa-alade sulgemise kohta politsei valvealustele (RT 7/8 — 1925) täiendatakse uue viimase lõikega järgmises redaktsioonis:

„Erandeid sellest keelust üksikute valvealuste palvel võib teha Kohtu- ja siseminister.“

Riigivanem O. Strandman.

Kohtu- ja siseminister A. Anderkopp.

Riigisekretär K. Terras.

491. Vabariigi Valitsuse määrus 3. septembrist 1930 Perekonnaseisu seaduse põhjal Kohtu- ja siseministeeriumist väljaantavate dokumentide pealt võetava maksu kohta.

Alus: Perekonnaseisu seaduse § 20 (RT 191/192 — 1925).

§ 1. Kohtu- ja siseministeeriumi administratiiv-osakonna perekonnaseisuaktide arhiivist dokumentide väljaandmisel võetakse maksu: 1) igalt sünni-, abielu-, surmatunnistusest (väljavõttelt) — 50 senti; 2) igalt perekonnaseisu teatiselt Seisuste seaduse (VSK IX k.) §§ 902—904 põhjal peetud personaalraamatutest — 50 senti ja 3) igasugustelt muudelt dokumentidelt igapähealt — 25 senti.

Riigi- ja omaavalitsusteasutiste nõuetel väljaantavatel dokumentidel maksu ei võeta.

§ 2. Kohtu- ja siseministril on õigus ära jätta maksu, kui dokumendi saaja teeb usutavaks, et ta ei suuda tasuda maksu.

§ 3. Dokumendi maksuta väljaandmisel varustatakse dokument Kohtu- ja siseministri vastava pealkirjaga.

§ 4. Maksu tasumise tõestuseks kleebitakse dokumendile tempelmark, millele peale löödud stambiga „K.S.P.S.A. maks.“ (Kohtu- ja siseministeeriumi perekonnaseisuaktide arhiivi maks). Margid kustutatakse perekonnaseisuaktide arhiivi pitsatiga, kusjuures pitsati jälg peab vähemalt üle poole margist tabama ja margist üle ulatuma teda ümbritsevale paberile. Niisuguse pealkirjaga varustatud margid ei loeta tempelmaksuks. Ametnik, kes margid kustutanud, teeb dokumendile pealkirja selle kohta, kui suure summa eest ja millal mark on kustutatud. Pealkirja võib teha vastava templiga.

§ 5. Dokumendi nõudmisel postiteel peab olema lisatud avalduse juurde maks tempelmarkides või sularahas. Kui avaldusele ei ole tarvilik maks juurde lisatud või juurde lisatud maks on väiksem kui § 1 ette nähtud, teatatakse avalduse esitajale ametliku postkaardiga kui palju tuleb tasuda, ning dokumendid saadetakse välja nii pea kui puuduv maks on saadud Kohtu- ja siseministeeriumis.

§ 6. Kui nõutud dokumentide väljaandmiseks ei leidu tarvilikke kandeid vastavates raamatutes või mõnel muul põhjusel ei ole võimalik välja anda dokumente, teatatakse sellest nõudjale tasuta; postiteel saadetud tempelmargid või sularaha saadetakse avalduse esitajale tagasi.

§ 7. Ametiasutused, kellele esitatakse Kohtu- ja siseministeeriumi administratiiv-osa-

konna perekonnaseisuaktide arhiivi poolt arvates 15. septembrist 1930 väljaantud maksustamata dokumendid, on kohustatud sellest viivitamata teatama Kohtu- ja siseministrieri administratiiv-osakonna direktorile.

§ 8. Käesolev määrus hakkab maksma 15. septembrist 1930.

Riigivanem O. Strandman.

Kohtu- ja siseminister A. Anderkopp.

Riigisekretär K. Terras.

Vabariigi Valitsuse poolt 3. septembril 1930 antud

492. Ohvitseride ettevalmistamise seadlus.

1. osa.

Üldised määrused.

§ 1. Ohvitseride ettevalmistamine sünnib sõjakoolis, mis kuulub organisatsioonilise osana kaitseväge ühendatud õppeasutiste koosseisu.

§ 2. Õppetöö sõjakoolis vaheldub praktikaga väeosades. Kogu õppetöö — s.o. teenistus noorsõdurina väeosas, viibimine sõjakoolis ja praktika väeosades — kestab:

1) neile, keda valmistatakse ette kaadriohvitserideks — mitte üle 3 aasta 2 kuu, ja

2) neile, keda valmistatakse ette täiendusohvitserideks — mitte üle ühe kuu peale sundliku teenistusaaja lõppu, kusjuures viimane kuu loetakse õppuste arvele reservis olemise ajal.

§ 3. Sõjakool, välja arvatud § 14 nimetatud erand, komplekteeritakse õpilastega vabatahtlikul alusel.

§ 4. Sõjakooli õpilasteks võib vastu võtta neid vabatahtlikult või sunduslikult kaitseväge teenistusse astunud ajateenijaid ja üleajateenijaid, samuti ka käsutus- ja reservväelasi, kes vastavad järgmistele tingimustele:

1) ei ole üle 27 aasta vanad;

2) omavad vähemalt täieliku keskkooli hariduse;

3) valdavad riigikeelt;

4) on teinud läbi vähemalt noorsõduri õppekursuse;

5) on kõlblikud oma tervisliku seisukorra ning kehaehituse poolest riviteenistuseks ja sõjakooli astumiseks;

6) on olnud Eesti Vabariigi kodakondsuses vähemalt 1 aasta;

7) ei ole kohtu otsusega ilma jäetud hääleõigusest Riigikogu valimistel ja rahvahääletamisel või riigiteenistuses olemise õigusest, ja

8) ei seisa kohtu või eeluurimise all ega ole tunnustatud maksujõuetuks ärialal.

§ 5. Ajateenijad ja üleajateenijad, kes soovivad astuda sõjakooli, esitavad vastava soovivalduse väeosa ülemale komando järjekorras,

kusjuures väeosaülemale kohuseks on valvata selle järele, et sooviavaldajad vastaksid § 4 nõutud tingimustele.

Käsutus- ja reservväelased, kes soovivad astuda sõjakooli, esitavad vastava soovivalduse kaitseväge ühendatud õppeasutiste ülemale, liisandades soovivaldusele:

1) haridust tõendava tunnistuse;

2) ametlikult tõestatud päevapildi;

3) lühida elulookirjelduse;

4) allkirja, et ta vastab § 4 p.p. 6, 7 ja 8 nõutud tingimustele, ja

5) tõestatud ärakirjad kaitseväge teenistuse dokumentidest.

Alaealised, kes soovivad saada kaadriohvitserideks, peavad ühes soovivaldusega esitama vanemate või eestkostjate ametlikult tõestatud nõusoleku.

§ 6. Sooviavaldused sõjakooli sisseastumiseks ühes § 5 loendatud dokumentidega esitatakse 1. augustiks.

§ 7. Sõjakooli aspirantide klassi õpilased nimetatakse aspirantideks, kadettide klasside õpilased — kadettideks.

§ 8. Sõjakoolis õpilasena viibitud aeg võetakse sundusliku tegeliku teenistusaaja arvele Kaitseväge teenistuse seaduses määratud alustel.

§ 9. Käesoleva seadluse põhjal sünnib ohvitseride ettevalmistamine järgnevalt. Teiste väelike ohvitseride ettevalmistamise korra määrab Kaitseminister, kohaldades käesoleva seadluse eeskirju.

2. osa.

Sõjakooli klassid ja õppekavad.

§ 10. Sõjakool jaguneb klassideks järgmiselt:

1) aspirantide klass;

2) kadettide nooremklass ja

3) kadettide vanemklass.

Aspirantide klassis saavad täieliku ettevalmistuse täiendusohvitserid ning esialgse ettevalmistuse kaadriohvitserid. Õppus selles klassis on mõlemale kategooriale ühtlane kuni eriliste katseteni, mille järgi valitakse välja need, keda tuleb valmistada ette kaadriohvitserideks. Katsete üldise korra ja katsete tagajärgede hindamise alused kinnitab Kaitseminister kaitseväge staabi ülemale ettepanekul. Katsete üksikasjalik kord töötatakse välja kaitseväge ühendatud õppeasutistes ja kinnitatakse õppeasutiste ülemal poolt.

Kadettide klassides antakse lõpulik ettevalmistus neile sõjakooli õpilastele, kes soovivad saada kaadriohvitserideks.

§ 11. Sõjakooli õppekavad koostatakse kaitseväge ühendatud õppeasutistes ja kinnitatakse Kaitseministri poolt kaitseväge staabi ülemale ettepanekul.

3. osa.

Sõjakooli vastuvõtmine.

§ 12. Sõjakooli aspirantide klassi vastuvõtmiseks korraldatakse augustikuul katsed ning arstlik järelevaatus ajateenijatele, üleajateenijatele ja käsutus- ning reservväelastele, kes on avaldanud soovi saada kaadri- või täiendusohvitseriks. Katsete abil valitakse välja tarvilik arv kandidaate sõjakooli komandeerimiseks.

Vastuvõtmise korra, katsete kavad ja hindamise alused määratakse Kaitseministri poolt kaitsevägede staabi ülema ettepanekul.

§ 13. Katsete kestel ei saa katsete sooritajad käsutus- ja reservväelased riigilt mingisugust tasu, varustust ega toitu.

Katsetele ja koju tagasi, samuti ka pärast katsete sooritamist — sõjakooli, juhul kui katsed toimetati väljaspool kaitseväge ühendatud õppeasutisi, peavad käsutus- ja reservväelased sõitma omal kulul.

§ 14. Kui vabatahtlikult sõjakooli astuda soovijate hulgast ei leidu tarvilisel arvul kohaseid kandidaate sõjakooli aspirantide klassi komplekteerimiseks, siis Kaitseminister kaitsevägede staabi ülema ettepanekul määrab selleks vajaliku arvu ajateenijaid.

§ 15. Kui isikutel, kes soovivad vabatahtlikult astuda sõjakooli ettevalmistamiseks kas kaadri- või täiendusohvitseriks, osutuvad katsetel ühesugused tulemused, siis antakse eesõigus allpooltoodud järjekorras:

- 1) Vabadusristi kavaleridele;
- 2) Vabadussõjas lahingutest osavõtnutele;
- 3) Vabadusristi kavaleride poegadele;
- 4) Vabadussõjas langenute poegadele ja
- 5) Vabadussõjas haavata saanute poegadele.

§ 16. Sõjakooli vastu võetud üleajateenijad, käsutus- ja reservväelased loetakse sõjakooli õpilaste nimekirja.

Sõjakooli õpilaste nimekirja võetud üleajateenijad kustutatakse üleajateenijate nimekirjast.

Sõjakooli vastu võetud käsutus- ja reservväelased loetakse tegelikku kaitseväge teenistusse astunuks sõjakooli ilmumise päevast ja kustutatakse tagavaraväe arvelt.

§ 17. Reservlipnikud, kui nad on lõpetanud aspirantide kursuse ja vastavad käesoleva seadluse § 4 p.p. 1, 5, 7 ja 8 ülesseatud nõuetele, võivad omal soovil astuda kadettide nooremassi klassi alustel, mis kindlaks määrab Kaitseminister kaitsevägede staabi ülema ettepanekul.

Sõjakooli astumise puhul kadettide nimekirja ülesvõtmisega reservlipnikud kaotavad ohvitseri auastme ja kustutatakse reservväe ohvitseride arvelt Ohvitseride teenistuskäigu seadluses ette nähtud alustel.

4. osa.

Õppetöö ja teenistuse üldine käik sõjakooli aspirantide klassis ning praktika väeosades.

§ 18. Septembrikuu algusest kuni oktoobrikuu lõpuni võetakse aspirantidega läbi kaprali kursused, mille lõpul need, kes ei oma kaprali või allohvitseri auastet, ühendatakse kapraliteks.

Novembrikuu algusest kuni järgneva aasta maikuu lõpuni antakse aspirantidele allohvitseri ja täiendusohvitseri õppus.

Selle aja kestel korraldatakse ka katsed, mille eesmärgiks on:

- 1) kontrollida aspirantide teadmisi ja oskusi;
- 2) lõpulikult välja valida need, kes on kõlblikud ettevalmistamiseks kaadriohvitserideks, ja
- 3) välja valida need, kes on kõlblikud täiendusohvitserideks.

Aspirantide teadmiste ja oskuste hindamise alused katsetel määrab kindlaks Kaitseminister kaitsevägede staabi ülema ettepanekul. Katsed teostatakse kaitseväge ühendatud õppeasutiste ülema korraldusel.

Aspirantide kohta, kes soovivad saada kaadriohvitserideks, on maksev § 15 tähendatud eesõiguse järjekord.

§ 19. Aspirandid, kes on sooritanud edukalt eelmises (18) paragrahvis ette nähtud katsed, ühendatakse juhul, kui nad ei oma allohvitseri auastet, noorem-allohvitseriks ning komandeeritakse §§ 20 ja 21 vastavalt praktikale.

Aspirandid, kes osutuvad nõrkadeks eelpooltähendatud katsetel, s.o., kes ei ole kõlblikud täiendusohvitseriks, saadetakse kohe pärast nimetatud katseid väeosadesse praktikale jaoülema kohal — kuni sundusliku teenistusa lõpuni, mil nad reservi arvatakse ning need neist, kes ei oma allohvitseri auastet ja kes seda väärivad, ühtlasi noorem-allohvitseriks ühendatakse.

§ 20. Aspirandid, kes on sooritanud edukalt § 18 tähendatud katsed ning on valitud välja ettevalmistamiseks kaadriohvitserideks (§ 18 p. 2), komandeeritakse: 1) tutvumisele teiste väeliikidega; 2) laagrisse jao juhtimise praktikale ja 3) manöövrile või vastavatele taktikalistele õppustele.

Manöövritelt nad komandeeritakse tagasi, nimetatakse ümber kadettideks ja lubatakse puhkusele kuni novembrikuuni.

§ 21. Aspirandid, kes on sooritanud edukalt § 18 tähendatud katsed, kuid ei kuulu kaadriohvitserideks ettevalmistamiseks välja valitute (§ 18 p. 2) hulka, komandeeritakse jao

ja rühma juhtimise praktikale väeosadesse, kus nad praktika lõpul ühendatakse lipnikkudeks alustel, mis on ette nähtud ohvitseride teenistuskäigu seadluses.

§ 22. Jao ja rühma juhtimise praktika alused nii kõlblikkudele kaadriohvitserideks (§ 20) kui täiendusohvitserideks (§ 21), määrab Kaitseminister kaitseväge staabi ülema ettepanekul.

5. osa.

Õppetöö ja teenistuse üldine käik sõjakooli kadettide klassides ning praktika väeosades.

§ 23. Õppetöö eesmärgiks kadettide nooremas klassis on: kadetist ette valmistada juhti, kes edukalt võib täita rühmaülema kohuseid nii rahu- kui sõjaajal.

§ 24. Õppetöö kadettide nooremas klassis kestab novembrikuu algusest kuni järgneva aasta maikuu lõpuni. Selle aja kestel korraldatakse ka katsed.

Juunikuu jooksul täidavad kadetid mitmesuguseid praktilisi töid.

Pärast eelmises lõigus tähendatud töid komandeeritakse noorema klassi kadetid väeosadesse noorte õpetamise praktikale kuni oktoobrikuuni. Selle järele lubatakse nad puhkusele kuni oktoobrikuu keskpaigani.

Kadetid, kes on edukalt läbi teinud kõik õppetööd ning juhtimise ja noorte õpetamise praktika kadettide noorema klassi kavade ulatuses, ühendatakse vanem-allohvitsereideks.

§ 25. Kadetid, kes lahkuvad oma soovil kadettide nooremast klassist, võivad saada ühendatud lipnikkudeks alustel, mis on ette nähtud ohvitseride teenistuskäigu seadluses.

Kadetid, kes on edukalt läbi teinud kõik õppetööd ning juhtimise ja noorte õpetamise praktika kadettide noorema klassi kavade ulatuses ning kui nad ei soovi jätkata õppimist kadettide vanemas klassis, võivad saada ühendatud noorem-leitnantideks täiendusohvitseri õigustega, alustel, mis on ette nähtud ohvitseride teenistuskäigu seadluses.

§ 26. Õppetöö eesmärgiks kadettide vanemas klassis on: anda kadettidele niisugune ettevalmistus, et nad võiksid taktikaliselt juhtida kompaniid, koos teiste väeliikide tegevusega.

Õppetöö kadettide vanemas klassis on järgmine:

1) oktoobrikuu keskpaigast kuni järgneva aasta maikuu lõpuni võetakse läbi kadettide vanema klassi kursus ja sellega seotud praktilised tööd ning korraldatakse katsed;

2) juunikuu algusest kuni juulikuu lõpuni vanema klassi kadetid komandeeritakse väe-

osadesse rühmaülema kohuste täitmise praktikale, ja

3) augustikuu alul kadetid komandeeritakse tagasi kaitseväge ühendatud õppeasutistesse.

§ 27. Kadetid, kes on läbi teinud õppetöö ja juhtimise praktika kadettide vanema klassi kavade ulatuses, loetakse lõpetanuks sõjakooli, kas hästi või rahuloldavalt.

§ 28. Kadettide teadmiste ning oskuste hindamise alused katsetel (§ 24 ja § 26) ja sõjakooli lõpetamisel määrab Kaitseminister kaitseväge staabi ülema ettepanekul.

§ 29. Sõjakooli lõpetanud kadetid ühendatakse noorem-leitnantideks kaadriohvitseri õigustega, alustel, mis on ette nähtud ohvitseride teenistuskäigu seadluses.

§ 30. Kui kadettide vanema klassi kadett lahkub sõjakoolist enne kursuse lõppu, siis võib ta ühendatud saada noorem-leitnantideks täiendusohvitseri õigustega, alustel, mis on ette nähtud ohvitseride teenistuskäigu seadluses.

6. osa.

Kasvandikkude vabastamine sõjakoolist enne õppetöö lõppu.

§ 31. Kaitseväge ühendatud õppeasutiste ülem võib vabastada kasvandikke sõjakoolist enne õppeaja lõppu järgmistel juhtudel:

1) kui kasvandik ise esineb sellekohase sooviga;

2) kui haiguste või kehaliste vigastuste tõttu kasvandik arstliku komisjoni otsusega on tunnistatud riviteenistuseks kõlbmatuks, ja

3) kui kasvandik on nõrga edasijõudmisega õppustes, distsipliiniõuetele mittevastava ülalpidamisega või halbade elukommetega.

§ 32. Kaitseväeteenistuseks kõlbmatuks tunnistatud kasvandikud vabastatakse kaitseväeteenistusest üldistel alustel.

7. osa.

Lõpueeskirjad.

§ 33. Seni maksva seadluse alusel sõjakooli astunud aspirantide ja kadettide õppetöö ülemineku reeglid määrab Kaitseminister.

§ 34. Tarvilikud juhtnõidid käesoleva seadluse teostamiseks annab Kaitseminister.

§ 35. Käesolev seadlus hakkab maksma 1. septembrist 1930.

Käesoleva seadluse maksmahakkamisega kaotab maksvuse Ohvitseride ettevalmistamise seadlus (RT 52 — 1928).

Riigivanem O. Strandman.

Kaitseministri asetäitja A. Anderkopp.

Riigisekretär K. Terras.